

СТАНОВИЩЕ

от проф. Лазар Груев, д.ю.н., ЮФ на ВСУ „Черноризец Храбър“

относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „**доцент**“, област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление: 3.6. Право (Наказателно-изпълнително право) в Юридическия факултет на ВСУ „Черноризец Храбър“, обявен в ДВ, бр. 26 от 13.03.2026 г.

Единствен участник в конкурса е **Йордан Димитров Йорданов**. Познавам кандидата лично, а така също и от неговите съчинения. Нямаме съвместни публикации и не са налице други обстоятелства, които да оставят съмнения относно евентуален конфликт на интереси.

Едно становище в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ винаги предпоставя **комплексен** анализ на преподавателските и научни качества на кандидата, с акцент върху представения хабилизационен труд. Ето фактите:

От 2024 г. Йордан Йорданов е **главен асистент** по „Охрана на обществения ред“ в ЮФ на ВСУ, а преди това – хоноруван преподавател по „Наказателно-изпълнително право“. Завършил е Юридическия факултет на ТУ в гр. Варна и от 2000 г. е магистър по право. През 2022 г. успешно защитава дисертационен труд във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ на тема „Трудът на лишените от свобода“ и му е присъдена образователната и научна степен „**доктор по Наказателно процесуално право** (наказателен процес)“

В годините заема различни експертни и ръководни длъжности в системата на Главна дирекция изпълнение на наказанията към Министерството на правосъдието, подробно описани в приложената към конкурсната процедура документация, като понастоящем (от 2014 г.) е **началник на затвора** в гр. Варна.

Научната продукция, представена за участие в конкурса, която без съмнение ще бъде по-подробно коментирана от рецензентите, прави впечатление преди всичко с подчертаната насоченост към проблемите на наказателно-изпълнителното право, с актуалността на темите и онази необходима връзка и **насоченост към практиката**, без които всяко съчинение в областта на наказателноправните науки би изгубило своя смисъл.

Представеният в конкурса монографичен труд **„Охрана и сигурност в местата за лишаване от свобода“¹** е в обем, достатъчен за самостоятелно монографично изследване, и има ясно изградена структура. Изложението е организирано в увод, четири глави, заключение и библиография. Вътрешната композиция следва логична последователност: от общите въпроси на сигурността в местата за лишаване от свобода, през архитектурните, инженерно-техническите и организационните предпоставки за нейното обезпечаване, до специалния анализ на пенитенциарната и динамичната сигурност.

Темата е безспорно актуална както от научна, така и от практико-приложна гледна точка. Сигурността в местата за лишаване от свобода е проблем с трайно значение за наказателноизпълнителната система, но същевременно придобива нови измерения в контекста на съвременните стандарти за защита на правата на човека, хуманизацията на изпълнението на наказанията, управлението на риска и необходимостта от баланс между охранителната функция и ресоциализационната цел на лишаването от свобода. В българската литература темата не е разработена в степен, съответстваща на нейната значимост, особено що се отнася до системното разглеждане на статичната, процедурната и динамичната сигурност. В чуждестранната литература и международните стандарти тези въпроси са по-широко обсъждани, но настоящият труд има принос в адаптирането и осмислянето им през призмата на българската пенитенциарна действителност.

¹ Изд. на ВСУ „Черноризец Храбър“, Варна, 2025 г., с. 220

Езикът и стилът на изложението са научни, последователни и относително прецизни. Авторът използва специализирана терминология, като съчетава юридически, пенитенциарен и управленско-организационен понятиен апарат. Изложението е предимно аналитично, макар на места да преобладава описателният подход, особено при историческите и институционалните прегледи.

Трудът показва добра степен на познаване на относимата българска и чуждестранна литература, както и на основните международни актове и стандарти в областта на изпълнението на наказанията. Позоваванията обхващат нормативни източници, доктринални съчинения, международноправни документи и практически аспекти на затворното дело. Това придава на изследването необходимата научна основа и позволява поставянето на националната проблематика в по-широк сравнителен и институционален контекст.

Практическата полезност на книгата е съществена. Тя може да бъде използвана както в академичното обучение по наказателно-изпълнително право, криминология, сигурност и пенитенциарни науки, така и от практикуващи специалисти в системата на изпълнение на наказанията. Особена стойност имат частите, посветени на видовете сигурност, класификацията на лишените от свобода, ролята на персонала, информационното обезпечаване и контролните механизми.

Като основна критична бележка може да се посочи, че в отделни части изложението би спечелило от по-ясно разграничаване между правния, организационния и оперативно-охранителния аспект на сигурността, с акцент върху правния. На места би било полезно и целенасочено извеждане на авторските тези от описателния материал, както и по-изразена сравнителноправна аргументация спрямо чужди модели. Тези бележки обаче не засягат общата положителна оценка за труда, който представлява актуално, професионално ориентирано и научно полезно изследване на значим проблем от областта на пенитенциарната сигурност.

Като вземам предвид казаното, давам следното **заключение**:

Смятам, че кандидатът отговаря на критериите и е изпълнил изискванията, предвидени в Закона за развитието на академичния състав в Република България за получаване на научното звание доцент. Като вземам предвид приносните моменти в хабилитационния труд, цялостното научно творчество и ползотворната преподавателска дейност на кандидата, си позволявам да препоръчам на уважаваното жури да вземе решение, с което да предложи на ФС да избере **Йордан Димитров Йорданов** за **доцент** в обявения от ВСУ „Черноризец Храбър“ конкурс.

04.06.2026 г.

подпис:

проф. Л. Груев